

Redacția și Administrația:

Cernăuți

strada Treimeii Nr. 14,  
unde sînt a se trimite tot  
felul de scrisori, cereri și  
bani.

Epistole nefrancate nu se  
primesc.

# LUPȚA

Prețul de abonament:

Un an . . . . . 2.— cor.

Jumătate de an . . . . . 1.— "

Un număr . . . . . 14 bani

Apare:

în întia Duminică a fie-  
cărei luni.

## Organul partidului social-democrat din Bucovina.

„Muncitorii din toate țările uniți-vă!”

### Politica.

Adesă auzim vorbindu-se în potriva politicei. Societățile de muncitori — să zice — nu trebuie să facă politică, pentru muncitorii e mai folositor, de a se îndeletnici numai de nevoile lor zilnice, fără a ținti mai sus, fără de a-și ridica fruntea către țeluri mai înalte.

În adevăr pentru mulți oameni cuvîntul politică s'a făcut una cu aceea, ce se face astăzi sub cuvîntul de politică, cu urzeala ticăloasă și murdară a intrigilor d'între așa zisele partide politice; cu cearta lor nesocotită de la putere cu pofla nemăsurată de a te așeza tu, în locul de unde ai sculat pe altul; cu rezboiul ce-și dau deosebitele turme de stăpîni, ca să capete frîul țării și sînul bogat al cheltuielilor ei, resboi ținut și făcut în sunetul asurzitor al trîmbițelor, cu vorbe late de patriotizm, libertate și cinste și care se sfîrșește prin venirea la putere a cutăruia partid de stăpînitori, care ca și cei dinainte cu aceiași nerușinare își bat joc de țară și de popor.

Așa să face politică astăzi și mulți au înțeles, că așa va să zică se face politică, că politica este aceea ce s'a botezat ast-fel de acei ce, necinstesc prin faptele lor acest cuvînt mare și frumos.

Pentru dinșii cu bună credință — cînd noi le vorbim de politică, că lucrătorii trebuie să facă politică, aceasta va să zică, că lucrătorii să se amestece cu cutare sau cutare partide ciocoiești sau domnești, să glăsuiască de o pilda la alegeri sau pentru Flondorenii sau pentru Onciulenii.

Ușor se înțelege, că un muncitor cinstit înțelegînd ast-fel politica, și crezînd că și partidul muncitorilor adecă acel social-democrat, tot așa fel de politică va face, să fie contra ieși și să zică că muncitorii nu trebuiesc să se ameste în politică.

Din fericire însă mai este și alt-fel de politică, politica mare și adevărată a luptei de clasă, de care am vorbit deja ades în ziarul nostru.

Muncitorii cînd întru în politică nu au de gînd ca să lupte pentru a aduce la putere cutare sau cutare partid de stăpîni pe cutare sau cutare om. Iei

vor să lupte pentru reușita clasei lor, pentru pătura muncitoare, pentru a face din statul domnesc și boieresc de azi statul socialist, statul muncitorilor, care deoare ce ieși sînt mulțimea, tot ieși au și puțința și dreptul de-ași croi soarta ast-fel după cum vroesc și după cum este și sfînta dreptate.

E nevoie dar a ne înțelege despre înțelesul cel dăm cuvintelor. O dată înțelegi asupra cuvîntului politică o dată ce știm că partidul muncitorilor, nu are nemic a face cu toate celelalte partide și cu toți ceilalți oameni ziși politici, o dată înțelegi, că politica acestui partid este o politică a sa, a parte luptînd pentru izbîndirea drepturilor poporului — și a îmbunătățirii soartei lui — e de așteptat că nici un muncitor nu va mai fi contra politicei, că nici un muncitor nu va mai spune că noi, muncitori de la orașe și de la cîmp, nu trebuie să facem politică pentru noi și cum socotim noi că-i bine pentru noi.

Din potrivă, trebuie să facem politică, foarte multă. Căci ce va să zică politică în înțelesul larg al cuvîntului? Politică este datoriea ce o au cetățenii de a se îndeletnici cu lucrurile obștești, publice, de interes general (obștesc), de-a ținea din scurt guvernul, ocîrmuirea, ca nu cum-va aceasta din slugă a obșteii să nu să facă stăpînă ieși, să nu-i pună mină în păr și frîul cu zăbale în gura poporului cum este astăzi.

Politică pînă astăzi au făcut numai cei bogați, boierii neamului și boierii banului. Și politica lor nu a fost de a ținea în cumpănă puterea guvernului (a ocîrmuirii) și țînta lor nu a fost binele și fericirea obșteii. Politică lor a fost de a se alcătui în deosebite turme cari să se certe de la putere, de la ținerea frîului ce de demult se pusese în gura mulțimeii. Politică lor sta în aceea ca să asmuță poporul, un grup în potriva altui grup, chemînd mulțimea în ajutor sau pentru a-i ține la putere sau pentru a da jos pe aceia cari țineau frînele statului.

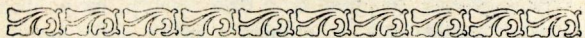
La noi în țară, mulțimea, poporul, muncitorii, nu au făcut politică pe seama lor pînă acuma. Iei au slujit — și încă fără simbrerie — pe cutare sau cutare grup de înșălători. Azi însă este nevoie ca și muncitorii să facă politică pe seama lor și pentru izbîndirea drepturilor lor. Iei

trebuie să între în sfatul împărăției în parlamentul din Viena, acolo unde deputații făuresc legile și aceste legi să le facă în interesul muncitorilor. Iei trebuie să între în consiliile comunale și în dieta țării, ca chiverniseala comunei și a țării, să se facă tot în interesul și spre folosul celor mulți și celor săraci și de cătră cei mulți și nu de cătră bogați, cari de sigur ar trebui să fie sau proști sau nebuni, ca să croiască legi, cari le-ar strica lor.

Pînă cînd dar muncitorii nu se vor arunca în lupta politică, pînă cînd iei nu vor face politică pe seama lor, pînă cînd iei nu vor mai sta la o parte, crezînd că nu le este dat de-a să îndeletnici cu lucrurile obștești, pînă atuncî nu se va putea face nimic serios și temeinic.

Prin urmare politica nu este un lucru de care trebuie să fugă muncitorii. Să facem dar politică și încă politică multă, dar pe seama noastră a partidului muncitorilor social-democrat, care este unicul apărător al clasei muncitoare.

Ce vrem noi socialiști, o știți, cunoașteți și felul cum trebuie să ne organizăm, strîngeți-vă deci rîndurile, fiind pururea gata la lupta politică.



### Izbînda la alegerile pentru judecătoria industrială.

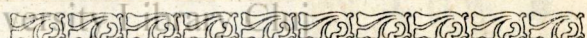
Cînd să judeca pînă acu un muncitor din Cernăuți cu stăpînul său, fie că acesta nu i-a plătit cum se cade fie că nu se ținea unul din iei de tocmelele făcute, fie că stăpînul nu voia să elibereze la timp cartea de lucru, atuncî bietul om mergea pe la magistrat unde își perdea numai timpul, fără să ajungă la o judecată dreaptă, căci „corb la corb ochii nu scoate“ și domnii din magistrat prea sînt frați de

cruce cu stăpînii ce se îngrașă din munca lucrătorilor. În fine muncitorii erau nevoiți să dea pe stăpînii în judecată, să plătească avocat, cu alte cuvinte — să facă piră la lupoică în potriua lupului.

De acum înainte să fie altfel. S'au înființat o judecatorie deosebită pentru toate certele între stăpîn și lucrător. La asta judecatorie industrială nu'i judecătorul unicul, ce are să judece, ce el are la judecată de ajutor un judecător ales dintre muncitori și unul ales din stăpînii. Se vede lucru, că de acuma și muncitorul are puțin sprijin la judecatorie, șezînd acolo și unul din frații lui. Trebuie — vezi bine — numai de chibzuit, să fie aleși tot bărbați cu minte și cu cinste din partea muncitorilor. Asta și s'au făcut la alegerea, care a avut loc Duminică la 26/13 August și toți 40 judecători, ce au fost aleși din mijlocul muncitorimeii, sînt bravi tovarăși de ai noștri, pe cari le cunoaștem prea bine și în cari avem toată încrederea.

Din breslele, cărămidarilor, dulgherilor, cioplitorilor de piatră, lucrătorilor la ferestrău și moară, cărora aparțin cei mai mulți tovarăși romîni, au fost aleși: George Șerban, Lorenz Laubenstein, Nicolai Fochi, Vasile Jemna, George Stasiuc, Joan Bor și Alexandru a George Belez.

Izbînda asta frumoasă este o izbînda a înfrățirii muncitorilor o izbînda a lucrătorilor conștienți fără deosebire de neam, o izbînda a social-democrației internaționale.



### Congresul socialist român.

În zilele de 13, 14 și 15 August st. v. a avut loc în București, în localul dela otelul de Franța al cercului „Romînia Muncitoare“ congresul muncitorilor socialiști din toată țara.

### Ce vor socialiștii ?

Se cuvine să spunem lămurit ce voim, pentru ca să se știe de prietenii și de dușmanii.

Noi sîntem din partea celor, ce muncesc și în potriua celor, ce trăesc din munca neplătită a altora.

Noi voim să vedem pe lume vremea, cînd orice muncitor să se folosească în întregime de roadele muncii sale.

Acest lucru nu e cu puțința, pe cită vreme o mină de bogați vor fi stăpînii pe pămînt, pe mașini, pe toate mijloacele de a munci și pe cită vreme acești bogați vor avea în fața lor muncitori săraci, cari sînt stiliți să-și vindă puterea de a munci pentru a putea să ducă o viață grea de azi pe mîine.

Ce-i de făcut decî? Trebuie ca prin unire între muncitori, prin cucerirea puterilor politice, slujindu-se de legile și libertățile cîștigate, să facem ca în țara noastră, ca și în toată lumea, clasa muncitorilor să fie stăpînă și să-și poată întemeia viața așa cum dreptatea cere.

Trebuie ca muncitorii industriali să aibă fabricile și atelierelor lor în cari să lucreze toți și fiecare să-și primească

rodul muncii sale. Trebuie de asemenea ca muncitorii de pămînt să aibă pămînt pe care să-l lucreze împreună în lanuri mari, cu mașini, așa cum arată știința, și folosul să-l împartă potrivit cu munca pusă de fiecare.

Muncitorii, atît cei industriali cît și cei de la cîmp, știu foarte bine — și cei ce nu știu vor afla — că asemenea regulă nu o vor întemeia boerii și bogații. Aceștia nu vor avea cu ce trăi într-o societate în care munca omenească ar fi nedespoiată, liberă de cătușile de acuma, nesupusă biciului foamei.

Pentru că nu se pot aștepta ca stăpînii de astăzi să le aducă la îndeplinire dorința de dezrobire, de aceea muncitorii trebuie să se organizeze în sindicate\*) și să facă un partid politic deosebit de toate celelalte partide ale stăpînilor.

Muncitorii nu trebuie să fie nici pe partea boierilor nici pe partea domnilor de la orașe, ei trebuie să fie socialiști. Numai cînd cererile socialiștilor se

\*) Societățile pentru întovărășirea muncitorilor să numesc: sindicat sau organizație; a intra în ele să cheamă a se organiza.

La congresul acesta au luat parte 99 de delegați din toate părțile României, reprezentatori de 36 sindicate și organizațiuni socialiste, cari numără de față aproape 4 mii 500 muncitori organizați.

Din partea partidului socialdemocrat din Bucovina a asistat la congres ca delegat oficial tov. George Grigorovici, ear tovarășii noștri din Transilvania au fost reprezentați de tov. Auerbach din Lugos.

Ordinea de zi a fost următoare :

1. Organizarea sindicală. Formarea unei Uniuni sindicale, a unui secretariat și a altor organe de centralizare.
2. Sindicatul și corporațiile; atitudinea față de acestea din urmă.
3. Raportul între mișcarea sindicală și mișcarea politică.
4. Serbarca de întiuu Maiu și sindicatele.
5. Propaganda, Scoaterea unui calendar pe 1907; găsierea de resurse pentru propagandă; broșuri de propagandă; formarea de cercuri de cultură după un plan uniform.
6. Grevele și declararea lor.
7. Legislația muncii.

Aceste 7 puncte sau desbătut cu interes deosebit de viu și hotărârile luate în fine corespund deplin cererilor stării actuale a mișcării muncitorilor din România.

Din hotărârile acestea, care de alt-fel toate fură bazate pe principii moderne, remarcăm unele, la care noi socialiști români din Bucovina sintem în deosebi interesați, fiind că ele să referă la scoaterea unei literaturii de propagandă în limba noastră și a unui calendar pentru muncitorii români pe anul 1907, ce trebuie să salutăm cu atita mai cald, că noi muncitorii români din Bucovina sintem prea puțin la număr, ca să putem scoate din propria noastră putere astfel de literatură, atât de trebuincioasă pentru noi. Calendarul

vor îndeplini, numai atunci muncitorii vor înceta de a fi robi, vor fi și ei oameni liberi.

Deci muncitorii trebuie să se organizeze și paș cu paș, folosindu-se de drepturile ce le dau legile țării să se întărească, să caute să lărgească, aceste legi și să capete pe cît cu puțință ușurări în suferințele lor. Muncitorii nu trebuie să aștepte să le cază de-a gata și peste noapte raiul din cer pe pămînt, ci trebuie să caute în fiecare zi a face un paș mai mult către țelul frumos, dar mai îndepărtat, al socializmului.

De aceea muncitorii industriali să stărue pentru scurtarea zilei de muncă, pentru apărarea copiilor și a femeilor, pentru creșterea salariilor, pentru întemeierea de fabrici și ateliere cu ajutorul statului, etc., pentru votul universal, etc. și la capătul acestor căi vor da de idealul socialist.

Muncitorii de pămînt facă și ei sindicate și lupte-se pentru a căpăta plată cît mai bună și pămînt cît mai efin, cînd îl iau de la arendași sau proprietari. Asta pînă cînd la putere va fi partidul muncitorilor și va putea face să lucreze țărani în lanuri mari și cu mașinile trebuitoare, fără a mai fi, ca astăzi, despoziți de tot felul de trîntori.

Din „Cartea Muncitorului“.

va avea 96 de pagini cu mai multe ilustrațiuni și va costa numai 20 bani exemplarul.

În el vor găsi muncitorii toate povătuirile ce se ating de lupta și drepturile clasei muncitoare.

Din Resoluțiunile votate la finea congresului cu aplauze vii și îndelungate, reproducem următoarele: Moțiune pentru proletariatul din Rusia:

„Congresul socialist român salută proletariatul rus în lupta sa eroică, îndemnînd pe muncitorii români a-i da tot ajutorul moral și material, cu atât mai mult cu cît — în afară de alte considerațiuni — prăbușirea țarizmului rus va fi un ideal pentru dezvoltarea mișcării muncitorești în România și Peninsula Balcanică.

Salută memoria eroilor căzuți în luptă, urează proletariatului rus victorie complectă și grabnică și își unește glasul său cu acel al proletariatului universal pentru a protesta contra masacrelor evreiești și armenești înscenate de clica reacționarilor, spre a suprima mișcarea revoluționară.“

Moțiune pentru proletariatul din Austro-Ungaria.

„Conferința transmite salutul frătesc proletariatului din Austro-Ungaria care luptă cu atita bărbăție pentru dobîndirea votului universal egal, direct și secret.

Izbînda proletariatului austro-ungar va fi un imbold puternic pentru proletariatul României de a urma aceeași cale de luptă.

Biciuște guvernul român, care menține în stare de robie politică, proletariatul din România în ajunul obținerii votului universal de către românii din țările subjugate.

Congresul protestează în acelaș timp împotriva restricțiunilor naționale la cari guvernul maghiar tinde a limita votul universal.“

Afară de moțiunile aceste au mai fost viu aplaudate una împotriva luptelor naționaliste din Peninsula Balcanică și una împotriva amestecului armatei și poliției în mișcarea muncitorilor.

Congresul s'a sfârșit Marți seara după discursurile de închidere, dintre cari ar fi de amintit admirabila cuvîntare a tov. preșidinte Dr. Racovschi.

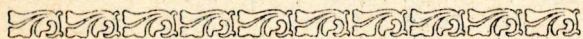
La congres a luat parte și vestitul teorician al socialismului român C. Dobrogeanu — Gherea și tovarășa D-tor Ecaterina Arbore — Ralli

Congresul a făcut asupra delegaților impresia cea mai bună; în toate acțiunile lui se simțea o dispozițiune vie spre progres, spre trainicie și mai cu seamă ca român din Bucovina îi încalzea inima, cînd auzeai proletari români vorbind cu atita cunoștință în materie cu atita rivnă despre idealul nostru mîndru socialist. Cunoșteai, că dacă există în România de fapt cultură și progres, ele să datoresc nu ciocoimei omoritoare de țărani nu regelui gheșefiar, ci numai și numai proletariatului român, care îmbrățișînd socialismul, merge conștient înainte spre dezrobirea omenirii; și asta, și numai asta e progres și cultură. Gîndindu-mă la congres, resună în mine ca un îndemn stîrta cîn-

tecului de înfrățire al muncitorilor, cîntat la finea congresului de un chor bun :

Sculați ! nu-i nici o mîntuire  
În regi, ciocoi sau dumnezei :  
Unire muncitorî, unire  
Și lumea va scapa de ei.

George Grigorovici.



## Știri mărunte.

Dintr'un ferestruu aude muncitorul rar cînd ceva bun, din ferestruul domnilor Greiner în Paltinoasa aflăm însă niște lucruri de necrezut și totuși adevărate. Fiind că lucrătorii din Paltinoasa nu s' destul de luminați, fiind că ieii n'au societatea lor de apărare (sindicat) și nu citește o foaie pentru muncitorî, face cu ieii stăpînul ce vra. În legile, la cari sînt supuse astfel de fabrici mari, stă scris, că nu e voie lucrătorii să muncească mai mult decît 10 și  $\frac{1}{2}$  de ceas ; la Paltinoasa însă muncesc oamenii 11 ceasuri și  $\frac{1}{2}$ . Legea spune că lucrul are să dureze de la 6 ore demineața pîna 6 seara ; aici să lucră de la 6 pînă la 7 și anume la butuci ; noaptea merge lucrul 12 ceasuri neîntrerupt înainte. Aparatele pe linga ferestruul circular, cari au menirea, de a scuti pe lucrătorî de nenorociri, nu se întrebunțază și s'au întimplat cu cite-va septemini înainte, că i-sau tăiat unuî băiat trei degele de la mînă. Să stie că lucrătorii sînt chiar și bătuți. Acestea toate oprește legea și noi v'om aduce fiecare ast-fel de întimplări de amănăntul la cunoștința domnului inspector de meserie, ca să facă el pe la ast-fel de ferestree inspecție. Facă-și deci numai muncitorii dela toate ferestrele datorința și șă ne scrie la redacția „Luptei“ de cite ori să vor întimpla ast-fel de cazuri. Legea pentru apărarea muncitorului în lupta sa cu stăpînii capitaliști ar putea — cu toate că ea nu e încă așa cum ar trebui să fie după parerea noastră — aduce muncitorilor mult folos, dacă numai ar lupta și ei că ea să se respecteze.

În Storojineți au stătut 24 de dubălari timp de 10 zile în grevă (straic). Sindicatul din loc (societatea muncitorilor) le-au stat de ajutor, dar fiind ei numai-cit în timpul de urmă organizați, nu au putut să cîștige tocmai mult. De ar fi fost ei deja de demult în sindicat s'ar fi putut ține multe septemini. În fine și asta ce au dobîndit e destul de frumos : ieii capătă de acuma înainte 1 coroane pe septemină mai mult și ziua de lucru îi scăzută cu jumătate de ceas. De v'or sta stătornici în uniunea sindicală, rămînînd credincioși organizației, vor dobîndi și mai mult.

Amintirea lui Lassalle s'a serbătorit de muncitorii din Cernăuți, Duminica 20 August (2 Sept.) în Roși într'un mod foarte vrednic. Festivitatea a avut loc în grădina casei Nr. 444 Cuvîntările au fost rostite

de tov. A. Fuchs în limba germană și de tov. G. Grigorovici în cea romînă. Muncitorii cari au venit cu sutele sau petrecut pînă tîrziu seara la sunetele muzicii și lumina lămpioanelor. Acuma sînt adevărat tocmai 42 de ani de cînd au pierdut muncitorii prin moarte nemiloasă pe Ferdinand Lassalle, care de-și născut din seminție bogată, totuși toată viața sa a luptat cu condeiul și cu graiul numai pentru binele muncitorilor numai pentru dezrobirea lor din cătușile stăpînilor capitaliști. El era cel întii care a îndrumat pe muncitorî să facă politică numai pentru sine și tocmai în timpul de față, cînd ducem noi lupta pentru votul universal, egal, se cuvine să amintim pe Lassalle, care a arătat tovarășilor noștri din țeara nemțească că ei numai prin dobîndirea votului obștesc vor putea cu spor lupta pentru un traiu mai bun. Urmînd învățăturile sale, muncitorii nemți au ajuns deja la o stare mai bună. Și noi nu'l putem serbători mai vrednic de cît urmînd învățăturile lui. Pentru noi Lassalle nu-i mort, el trăește în cărțile, în învățăturile sale.

La administrația ziarului Lupta, Cernăuți, Str. Treimei 14 se pot procura următoarele cărți romînești „Cartea Muncitorului“ 10 bani. „Ce este și ce vrea Socialismul“ 10 bani, „Ce vor socialiștii romîni“ 25 bani. Cei ce încep de abia să citească cărți de ale noastre, să procure mai cu seamă „Cartea Muncitorului“. Cărțile se trimit în schim pe prețul lor, rugăm însă, a adauge și cite 5 bani pentru trimiterea lor cu poșta.

Editor și redactor responsabil : George Grigorovici.

## Cătră cititori !

Acei cititori cari nu capată „Lupta“ prin organizație și pe socoteala organizației și nu au plătit încă pîna azi abonamentul, măcar că au primit deja 4 numere ale „Luptei“ sînt rugați a se folosi de mandatul poștal alăturat numărului de față și a achita abonamentul, care e 2 cor. pe an, alt-fel sîntem nevoiți a crede, că ei nu doresc ziarul și vom sista trimiterea lui.

Cititorii din România se înștiințază că abonamentele pentru România se fac pe adresa :

Leo Gheller, Jași, Strada Pomir 8, unde sînt a se trimete și banii. „Lupta“ costa în România 2 lei 20 bani pe an.

Căutați de găsiți cititori noi pentru „Lupta“, cari să-o procure, sprijinind-o ast-fel.

Toate nemulțumirile și plîngerile voastre trebuiesc aduse la cunoștința „Luptei“ !